
Varia

Geert van Wou wereldberoemd Klokgieter
bekend als Gerhardus de Wou de Campis
werd 23 December MDXXVII hier begraven

BRONZEN GEDENKPLAAT VOOR GEERT VAN WOU
ONTWORPEN DOOR DR P. J. H. CUYPERS, GEPLAATST.
DEN 13DEN OCTOBER 1909 IN DE BOVENKERK.

GEERT VAN WOU — DE OUDE.

„ Vielleicht der grösste Glockenkünstler
der Geschichte, war der als Schöpfer der
grossen Gloriosa zu Erfurt weltbekannte
Gerhard de Wou aus Campen“.

Dr J. B. Nordhoff. Rede gehouden bij de
Winkelmanfeesten te Bonn, 9 Dec. 1872.

Donderdag 14 October 1909, des n.m. te half twee, kwam, behalve de daartoe gevormde Commissie *) en het Kerkbestuur, een kleine kring van belangstellenden bijeen achter de plaats van het vroegere Hoogaltaar in de kooromgang der Bovenkerk alhier. Op deze gewijde plek werd 23 December 1527 het stoffelijk overschot van den beroemden Meester, wiens naam hierboven staat, ter aarde besteld.

Om dit feit levendig te houden en daarmede dezen beroemden klok- en geschutgieter te eeren, was op initiatief van den heer F. A. Hoef er een bronzen gedenkplaat [ontworpen door wijlen Dr P. J. H. Cuypers] aangebracht, waarvan de onthulling zou plaats vinden.

*) Leden der Commissie waren de heeren: Mr J. D. Æ. van Blommestein, Burgemeester van Kampen; F. A. Hoef er en Jhr Mr Victor de Stuers, beide leden der Rijkscommissie voor de Monumenten van Geschiedenis en Kunst, Dr P. J. H. Cuypers, Rijksarchitect-adviseur voor de Monumenten van Geschiedenis en Kunst, J. A. Royer, Administrateur aan het Departement van Onderw., K. en W., Mr J. Nanninga Uitterdijk, archivaris van Kampen, Jr K. de Vidal de St. Germain, Directeur van Gemeentewerken te Kampen.

Bij deze gelegenheid hield wijlen Mr J. Nanninga Uitterdijk, archivaris van Kampen, een boeiende rede, waaraan wij eenige gegevens ontleenen.

Geert, of Gerhardus, geboortig van Hintham (bij 's Bosch), wordt reeds in 1474 als poorter in het burgerboek van den Bosch vermeld.

Hij kwam reeds naar Kampen in 1450 om daar klokken te gieten, alwaar hij zich als burger vestigde voor of in 1482. Dit blijkt uit het feit, dat Geert in dat jaar lid is van de Schepenmemorie of Memorie van de Ghesellen van den Core, een broederschap van aanzienlijke burgers aan de St. Nicolaaskerk verbonden.

Onze meester, later ook wel Geert van Campen genaamd, stamde uit een beroemd klokgietersgeslacht, welk vak reeds door Geert's grootvader en vader, resp. Johan en Wilhelmus met eere werd uitgeoefend.

Ook hier zien wij weer, naar den alouden trant, het vak erfelijk in de familie.

Dat van Wou's roem als klokgieter van groote beteekenis was, blijkt wel uit de omstandigheid, dat hij in vele plaatsen van Duitschland, als ook in Denemarken (te Randers op Jutland), klokken leverde. Laatsgenoemde klok is daar nog aanwezig. In Erfurt goot hij onder meer in 1497 de wereldberoemde Gloriosa, nog aldaar hangende in den toren van de Severuskerk.

Deze „klokheld“, als Vondel zou zeggen, versierde zijn scheppingen met artistieke reliëfs, bovendien waren zijn klokken zeer welluidend van toon en van zuiver klankgehalte.

* *
*

Hier laten wij verder volgen wat de heer A. J. Reijers over van Wou's uitvaart in onze Bovenkerk schrijft in het tijdschrift „Elsevier“ van November 1909 :

„Op den 23sten December, twee dagen voor Kerstmis, van het jaar 1527 werd het stoffelijk overschot van Geert van Wou bijgezet in de Boven- of St. Nicolaaskerk te Kampen.

In deze kerk, waarin hij wellicht met zijn vrouw, Clara in den echt werd verbonden, waarin hij misschien zijn vier zonen: Willem, Jasper, Johan en Geert; en beide dochters: Mitte en Jutte ten doop hield, zou ook zijn stof rusten.

Zijn graf werd met een fraai gedenkteeken versierd, waaruit wel blijkt, dat meester Geert een geacht en vermogend man moet zijn geweest. Trouwens dit laatste wordt ook bevestigd door het feit, dat hij met Geert van Hengelen aan de Bovenkerk een gebrandschilderd raam schonk.

Het moet wel een plechtig en droefstemmend oogenblik zijn geweest toen de lijkist, waarin het stoffelijk omhulsel van dezen doode, onder de kerkgewelven werd weggedragen naar zijn laatste rustplaats, achter het hoogaltaar in genoemde kerk.

Het is hier als wordt dit tafereel uit de historie ons voor den geest getooverd. Deze plaats betreedt men met een gevoel van piëteit.

„Toen bracht mijn geest mij naar het ver verleden, waarvan de tijd steeds verder, verder schrijdt, . . .” „hooren” wij Jacques Perk zeggen.

We verbeelden ons te hooren de in het kerkgebouw wegsmeltende echo's van het voetgeschuivel der gildehoofdmannen, die als dragers langs de lijkbaar de geopende groeve naderen. We hooren de torenklok die de uitvaart van haar maker luidt.”

„Waaraan hebben die klokken al niet uiting gegeven! Zij werden geluid bij droefheid en vreugde, bij het oproepen der geloovigen ter kerk, bij nationale feesten, bij blijde inkomsten. Door menig dichter zijn die oude beiaarden be-

zongen en ook onze Vondel doet de klank der klokken tot vreugdetoonen aanstemmen, wanneer hij in zijn „verovering van Grol” zingt :

„Doen klonck de blyschap op met zegeklocken helder,
 „Uyt vruchtbre Betuwe en het strijdbre land van Gelder,
 „Uyt Zutfen, Deventer, uit Doesburg, Kampen, Zwol,
 En alle plecken ; wie 't veroveren van Grol
 Tot rust strekt : Vries en Zeeu, en Stift en Holland schateren :
 Vlietnymphen haer' perryuck, ten vrygevochten wateren
 Uytbeuren met haer' stem, en danssen op den vloed,
 En Zephyr vaert den Vorst dien zegegalm te moet.”

„En zeker heeft toen menige klok van onzen beroemden van Wou gebeierd.”

„Nog elken Zondagmorgen wordt, voor kerktijd, te Kampen een der klokken van Van Wou geluid, dan galmen de zware klanken uit de hoogte van den Bovenkerktoren over de aloude stad. En ieder half uur speelt in deze veste het carillon van den nieuwen toren zijn opwekkende liederen. Dan huwt zich de magistrale klank der klokken van Van Wou aan de welluidende melodie der scheppingen van Hemony.

En het is aangenaam die klanken op te vangen, welke blij-op klinken door de ijle lucht der IJsselstad.”

ST NICOLAAS

OP DE KLOK VAN GEERT VAN WOU IN
„DE NIEUWE TOREN“ DIE NOG
STEEDS HET VOLLE UUR SLAAT.

ST MARTEN

IN DE ST NICOLAAS- OF BOVENKERK
OP DE KLOK VAN GEERT VAN WOU
DIE ZONDAGSMORGENS WORDT GELUID.